

COPILUL VICTIMĂ A ABUZULUI SEXUAL: INTERVENȚII MULTIDISCIPLINARE

*Studii de caz din experiența Centrului de asistență
psihosocială a copilului și familiei „AMICUL”*

CNPAC

CNPAC

Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii,

Chișinău, MD – 2069,

str. Calea Ieșilor 61/2

Email: office@cnpac.org.md

<http://www.cnpac.org.md>

Coordonator ediție: **Daniela Sîmboteanu, președinte CNPAC**

La realizarea acestei publicații au contribuit:

Rodica Corețchi-Mocanu, manager Centrul „Amicul”

Adelina Sochircă, coordonator comunicare

Oxana Șevcenco, psiholog

Victoria Adăscăliță, psiholog

Tatiana Catană, avocat

Cristina Filat, avocat

Diana Țeberneac, jurist

Pozele au fost oferite de către oficiul UNICEF în Moldova.

Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin CNPAC.

Reproducerea integrală sau parțială a textului din această publicație este permisă doar cu indicarea sursei.

ISBN:

Copyright © 2012 Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii

**Direcția municipală pentru protecția
drepturilor copilului,**

Chișinău, str. Al. Vlahuță, 3

Email: dmpdc@mail.md

<http://www.dmpdc.md>

OAK
FOUNDATION

CHILDHOOD

WORLD CHILDHOOD FOUNDATION
FOUNDED BY H.M. QUEEN SILVIA OF SWEDEN

Atitudinea marchează succesul

„Copilul victimă a abuzului sexual: intervenții multidisciplinare” este o publicație ajunsă la cea de-a doua ediție, în care prezentăm studiile de caz ale copiilor care au trecut prin experiențe extrem de traumatizante, iar cu suportul Centrului de asistență psihosocială a copilului și familiei „Amicul” au reușit să revină la o viață normală. Sunt istorii de viață ale copiilor care au fost molestați și abuzați sexual. Ne-am propus să abordăm în mod special aceste cazuri, deoarece fenomenul abuzului sexual capătă o amploare masivă în R.Moldova, iar soluționarea acestor cazuri necesită o intervenție multidisciplinară complexă și promptă. Le considerăm cazuri de succes, deoarece copiii le-a fost restabilită siguranța, iar abuzatorii și-au primit pedeapsa cuvenită.

Un alt aspect care marchează succesul cazurilor este faptul că toți copiii au beneficiat de asistență prietenoasă în cadrul procedurilor legale la care au participat pentru a fi demonstrate crimele săvârșite împotriva lor. Este o reușită personală a fiecărui copil în parte, dar și a sistemului legal, deoarece cuvintele copiilor nu au fost doar ascultate, dar și crezute!

Suntem convingși că aceste cazuri au fost soluționate cu succes nu doar datorită aplicării corecte a prevederilor

legislative în interesul superior al copilului, ci și datorită atitudinii profesioniste pe care au manifestat-o specialiștii din domeniul social, medical, legal față de fiecare copil în parte. Însă, nu putem nega faptul că în R.Moldova există încă o multitudine de lacune și provocări în sistemul de protecție a copilului victimă a diverselor forme de abuz. Totuși, în baza experienței acumulate pe parcursul a 12 ani de activitate a serviciului de asistență psiho-socială a copilului și familiei „Amicul”, cu insistență ne exprimăm convingerea că atitudinea responsabilă a specialiștilor față de soluționarea cazurilor de abuz asupra copiilor, marchează succesul fiecărui copil de a depăși experiențele traumatizante prin care a trecut.

Le mulțumim tuturor specialiștilor cu care colaborăm pentru a stopa fenomenul violenței împotriva copiilor, în mod special Direcției Municipale pentru Protecția Drepturilor Copilului din Chișinău, cu care în parteneriat oferim asistență copiilor în cadrul Centrului „Amicul”.

Cu respect,
Daniela Sîmboteanu,

Președinte al Centrului Național
de Prevenire a Abuzului față de Copii

Sechele pe viață

Victimă – Anișoara, 14 ani

Abuzator – Tatăl biologic

Forme de abuz – fizic, sexual

Pedeapsă – 12 ani închisoare

©UNICEF Moldova

Istoria Anișoarei

Slăbită de chinuri și nevoită să se protejeze, o adolescentă de 14 ani și-a înjunghiat tatăl, care o violase ani de-a rândul. Fata a fost nevoită să recurgă la acest gest ca să se apere când bărbatul s-a năpustit asupra ei pentru a se răzbuna că l-a deferit – justiției. Acesta venise acasă după ce se ascunsese de poliție mai mult timp, întrucât pe numele său exista o sentință definitivă de condamnare pentru violul propriei fiice.

Anișoara avea doar cinci ani când tatăl a început să o molesteze, iar patru ani mai târziu a violat-o pentru prima dată. De atunci a continuat să o batjocorească ori de câte ori a avut ocazia. Bărbatul îi ținea în frică pe toți: pe cei doi copii, pe soție și pe socrii săi – îi snopea în bătaie aproape zilnic. Tot satul cunoștea drama acestei familii, dar nimeni nu s-a implicat niciodată. De frica soțului, femeia a trecut sub tăcere tragedia care se consuma zilnic în casa lor. S-a decis să ceară ajutorul Centrului „AMICUL” la îndemnul unei nepoate. Venită la Chișinău, femeia a povestit că fiica sa este abuzată sexual de către tată și a cerut ajutor.

Intervenția „Amicul”

Anișoara a efectuat examenul medico-legal, iar specialiștii au sesizat procuratura. Procurorul responsabil de examinarea cazului a reacționat prompt, deplasându-se personal împreună cu suspecta victimă la Centrul de medicină legală. **În aceeași zi, reprezentantul legii a audiat fetița în camera de audiere prietenoasă copilului din cadrul Centrului „AMICUL”, cu participarea unui psiholog, apoi, în baza acestor declarații a mers imediat în localitate și l-a reținut pe suspectul abuzator.**

După mult timp, Anișoara pentru prima dată s-a simțit liberă și protejată de sistem, găsind în sufletul ei o speranță pentru viitor. Însă, aceste sentimente n-au durat mult timp,

fiind umbrite din nou de frică, groază și amenințări, deoarece procuratura, apoi instanța de judecată au decis să stabilească pentru abuzator arest la domiciliu, acolo unde Anișoara își petrece zi de zi drama vieții. După mai multe încercări și eforturi depuse de echipa noastră, copilului i-a fost asigurat spațiul protector într-un centru de plasament din Chișinău.

Cel mai surprinzător în acest caz este lipsa totală de reacție din partea autorităților locale –specialiști responsabili de protecția copilului. Nici medicul de familie, nici medicul ginecolog care știau despre faptul abuzului sexual nu s-au autosesizat și n-au raportat cazul organelor competente, așa cum prevede legislația.

LEGEA SPUNE:

Codul Familiei nr. 1316 din 26.10.2000

Articolul 53. Dreptul copilului de a fi protejat

(6) Persoanele cu funcții de răspundere și alți cetățeni care știu despre existența unui pericol pentru viața sau sănătatea copilului, despre încălcarea drepturilor și intereselor lui legitime sunt obligați să comunice acest fapt autorității tutelare, făcând tot posibilul pentru a proteja drepturile și interesele legitime ale copilului.

Ceilalți membri ai familiei au avut de suportat calvarul vieții alături de abuzator încă 2 luni, până când instanța a decis din nou arestarea acestuia. În perioada aflării în arest la domiciliu, agresorul a amenințat-o cu moartea pe mama fetei, astfel încât femeia și-a retras acuzațiile. În această situație, după cum este recomandat, avocatul Anișoarei a solicitat să i se retragă mamei calitatea de reprezentant legal al copilului în procesul de judecată.

În asemenea condiții, declarațiile fetei rămăneau a fi printre puținele probe elocvente care ar putea demonstra crima săvârșită de propriul tată. Spaima, momentele de groază prin care a trecut și lipsa susținerii din partea mamei o făceau închisă în sine, temându-se să vorbească despre

cumplita experiență. Consilierea psihologică acordată și însoțirea în cadrul procedurilor legale, desfășurate timp de aproape 3 ani, au determinat-o să-și recapete încrederea și să fie cooperantă și comunicabilă. În instanța de judecată a fost prezent un psiholog specializat de la CNPAC care a întocmit un raport de evaluare psihologică constatând consecințele abuzului grav pe care l-a suportat aceasta.

Într-un final, instanța de fond l-a condamnat pe agresor la 12 ani privațiune de libertate pentru abuz sexual. **Curtea de Apel, unde a fost atacată hotărârea primei instanțe, a recalificat infracțiunea în acțiuni perverse și a decis să-l condamne la doar 1 an și 8 luni privațiune de libertate (exact cât timp se aflate în arest) eliberându-l din sala de judecată.** Această decizie a prelungit din nou suferințele fetei și traiul în afara casei părintești, fiind nevoită să locuiască în continuare în centre de plasament până la examinarea cazului la Curtea Supremă de Justiție.

Pedeapsă

Curtea Supremă de Justiție a menținut sentința pronunțată de prima instanță care a condamnat agresorul la 12 ani de închisoare. Inculpatul nu a fost prezent în sala de judecată, fiind reprezentat de avocatul său. Prin urmare, bărbatul nu a fost arestat imediat. După o lună și ceva de la condamnarea definitivă a acestuia, barbatul a venit acasă în stare de ebrietate și a bătut-o crunt pe Anișoara, amenințând-o cu un cuțit. Fata încercând să se apere, l-a înjunghiat.

P.S. Abuzatorul nu a fost arestat la timp, deoarece sentința finală încă nu fusese expediată în teritoriu. Doar după implicarea noastră a fost ridicată sentința de la Curtea Supremă de Justiție și transmisă Comisariatului de Poliție. După trei zile de la incident, agresorul a fost arestat.

Victima propriului tată

Victimă – Irina, 15 ani

Abuzator – Tatăl biologic

Forme de abuz – sexual

Pedeapsă – 13 ani închisoare

©UNICEF Moldova

Istoria Irinei

La vârsta de 15 ani, Irina a ajuns având în spate o experiență cumplită. Tatăl său, cu care a rămas să locuiască într-o casă după divorțul părinților, a abuzat-o sexual timp de 3 ani. Mama a plecat la muncă peste hotare, lăsând-o în grija bunicii, iar ca să nu lipsească fiica de tată, mama Irinei a decis să-i permită și fostului soț să rămână în casa care după partajul averii îi revenise ei. Femeia spune că nu ar fi făcut acest gest niciodată, dacă ar fi bănuțit prin ce chinuri avea să treacă copilul său.

Din spusele Irinei, tatăl obișnuia să consume alcool, iar când era în stare de ebrietate o abuza sexual. Coșmarul a început la vârsta de 12 ani. Abia peste 3 ani, Irina a povestit totul unei profesoare care a apelat după ajutor la Centrul „AMICUL”.

„Mă amenința cu moartea în permanență. ‘Dacă vei spune cuiva, am să te omor, apoi eu o să mă sinucid și ne vor îngropa pe ambii în același sicriu’, așa îmi spunea. Îmi era frică, de aceea nu am spus la nimeni”. Irina

În aceeași perioadă a aflat și bunica despre cele întâmplate. Într-o noapte când fata striga prin somn, bunica a trezit-o și Irina i-a povestit suferințele prin care trecea. Mai târziu, pe parcursul anchetei, atât bunica, cât și mătușa fetei au mărturisit că și ele au fost abuzate sexual de tatăl Irinei și, la fel au fost amenințate cu moartea. Bunica a depus o plângere la poliție, însă nu a fost luată nicio măsură.

Intervenția „Amicul”

Specialiștii au anunțat-o imediat pe mama fetei, sesizând, totodată, poliția și procuratura, care au luat măsuri prompte de protecție a copilului și au deschis un dosar penal. Tatălui i s-a interzis să se apropie de casa în care locuia Irina, iar în scurt timp a fost arestat. La cererea procurorului, psihologul de la CNPAC a efectuat un raport de evaluare psihologică în care au fost constatate semnele și consecințele abuzului suportat de copil. De asemenea, expertiza medico-legală a confirmat că fata a fost victimă a abuzului sexual. Mama ei nu a venit acasă, deoarece se afla ilegal peste hotare. Însă chiar și de la distanță, ea s-a implicat activ susținându-și fiica. Astfel, în lipsa părinților, bunica a perfectat curatela asupra fetei, pentru a fi reprezentant legal pe parcursul anchetei și în procesul de judecată.

Dacă se constată că unul dintre părinți/tutori/curatori prezintă comportament abuziv și pericol iminent pentru viața și sănătatea copilului, iar celălalt părinte manifestă comportament protector, autoritatea tutelară, asistentul social, polițistul, părintele poate depune o cerere în instanța de judecată prin care solicită emiterea în termen de 24 de ore a ordonanței de protecție pentru copilul victimă.

Paralel cu procedurile legale, fetița a beneficiat de un program complex de recuperare psihologică, deoarece sechelele nu s-au lăsat mult timp așteptate.

Consecințele abuzului sexual trăite de Irina

- Frică de oameni
- Pasivitate
- Contacte sociale foarte restrânse
- Reușită academică scăzută
- Anxietate
- Coșmaruri nocturne

Irina a trebuit să treacă prin experiența negativă de a povesti în detalii oamenilor legii cum a fost abuzată de tatăl său și despre amenințările groaznice la care a fost supusă, însă, ea a fost pregătită psihologic și susținută emoțional de un psiholog specializat. Irina s-a simțit mai protejată și datorită faptului că pe parcursul anchetei și a examinării dosarului în instanță, interesele ei au fost reprezentate de către un avocat angajat de CNPAC.

În Republica Moldova nu există prevederi legale privind asistența garantată de stat a copiilor victime.

Pedeapsă

În cazul Irinei, grație intervenției prompte a specialiștilor Centrului „Amicul” și a organelor de drept, procesul de judecată a durat aproximativ un an. Printr-o decizie irevocabilă a instanței de judecată, tatăl Irinei a fost condamnat la 13 ani privațiune de libertate.

Supraviețuire prin învingere

Victimă – Alina, 13 ani

Abuzator – Tatăl biologic

Forme de abuz – fizic, sexual

Pedeapsă – 18 ani închisoare și prejudiciu moral – 50 mii lei

©UNICEF Moldova

Istoria Alinei

Alina, o adolescentă de 13 ani, ar da orice să poată șterge din memorie anii pe care i-a petrecut în casa părintească. Tatăl a început să o molesteze când avea șase ani, iar ceva mai târziu – a violat-o. Ca și cum nu era de ajuns, bătăile și înjururile făceau parte din regimul zilnic al familiei lor, mai ales când bărbatul se îmbăta. Atunci nu mai conta în cine lovește - în soție sau în cei doi copii. Fata povestește că ori de câte ori chemau poliția și tatăl era luat de acasă, nu dura mai mult de 3-4 ore până revenea.

Atunci când traiul devenea insuportabil, mama își lua copii de mână și mergeau, uneori pe jos, la un centru de plasament. Trăiau acolo un timp, după care se întorceau acasă și coșmarul începea din nou. Din cauza multiplelor lovituri pe care le-a suportat din partea bărbatului, mama Alinei a ajuns de două ori pe masa de operații. În pofida unor intervenții extrem de complicate la creier nu și-a mai revenit complet niciodată, suferind restul vieții de pe urma unei dereglări psihice. Astfel, femeia nu era în stare să observe ce se întâmplă între tată și fiică și nu a putut să-și ajute copilul. Când fata credea că nu mai are scăpare, le-a venit în vizită o mătușă de

peste hotare, căreia a decis să-i destăinuie coșmarul pe care-l trăia zilnic. Însăpăimântată de cele auzite, femeia a depus o cerere la poliție raportând abuzul sexual comis asupra copilului. Polițistul care a examinat cererea a pus la îndoială declarațiile copilului, fapt care a admis comiterea mai multor greșeli de procedură legală și, nu în ultimul rând, punerea în pericol a vieții celor din jur. Între timp, tatăl aflând că ar putea avea probleme cu poliția, a dus copilul la un medic ginecolog de la care a obținut un certificat percum că fata era virgină.

Intervenția „Amicul”

Cazul Alinei a ajuns în vizorul specialiștilor la sesizarea Direcției pentru protecția copilului dintr-un sector din Chișinău.

Potrivit avocatului, în acest dosar din start au fost admise greșeli de procedură. În loc să intențeze dosar penal după ce au primit sesizarea despre o crimă atât de gravă și să rețină imediat abuzatorul pentru a asigura protecția copilului, poliția a început să efectueze niște cercetări preliminare (explicații de la vecini, de la alți martori) care, ulterior, au fost inutile, neavând statut de probe în dosar. **Alina, timp de două săptămâni, cât a durat procedura, a fost nevoită să locuiască sub același acoperiș cu abuzatorul. Acesta intimida copilul și membrii familiei, cerându-le să-și retragă acuzațiile.**

Prima acțiune întreprinsă după înregistrarea cazului la „Amicul” a fost efectuarea expertizei medico-legale, care a arătat clar că adolescenta fusese violată. Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului din Chișinău i-a asigurat fetei spațiu protector la un centru de plasament. Psihologii de la CNPAC, dar și specialiștii centrului de plasament au fost alături de Alina, oferindu-i tot suportul și reabilitarea de care avea nevoie. Ulterior, în instanță a fost prezentat și un raport de evaluare psihologică în care s-a constatat consecințele abuzului grav pe care l-a suportat adolescenta.

Cazul a fost numit spre examinare unui complet din trei judecători. Intervenția promptă a avocatului angajat pentru a apăra interesele copilului a făcut ca fetița să nu fie audiată în instanța de judecată, motivându-și solicitarea prin faptul că audierea față în față cu abuzatorul ar fi o procedură extrem de traumatizantă pentru copil.

LEGEA SPUNE:

Art. 369 din Codul de Procedură Penală admite că apărătorii pot solicita condiții speciale de audiere a unui copil care implică audierea într-un alt sediu decât cel al instanței de judecată pentru a evita revictimizarea acestuia.

Întregul complet de judecată a fost de acord să se deplaseze la Centrul „Amicul”, unde există o cameră special amenajată pentru audierea copiilor - victime sau martori.

Datorită condițiilor prietenoase și a tehnologiilor adecvate cu care este dotată această cameră, Alina a relatat în timpul audierii toate detaliile coșmarului prin care a trecut.

Surpriza neplăcută a venit în instanța de judecată când părțile au avut posibilitatea de a veni cu probe suplimentare. Avocatul învinutului a insistat ca probă suplimentară să fie certificatul medicului ginecolog care, după cum am mai spus, i-ar fi făcut Alinei un control. Invitat în proces, doctorul a confirmat că examenul medical pe care l-a realizat a demonstrat că fata era virgină. Însă, după ce au fost expuse concluziile expertizei medico-legale, s-a arătat surprins și, după o mică ezitare, a recunoscut că concluziile experților sunt prioritare concluziei sale. Avocatul învinutului a insistat, totuși, să fie realizată încă o expertiză medico-legală, Alina fiind nevoită să suporte încă o dată această experiență traumatizantă. Până în prezent nici procuratura, nici instanțele de drept nu au reacționat privind atragerea la răspundere penală a medicului care a eliberat certificatul fals.

Pedeapsă

Rezultatele celei de-a doua expertize și probele aduse în instanță au constituit temei pentru condamnarea bărbatului la 18 ani de închisoare. Acționând în interesele copilului, avocatul a cerut prejudiciu moral pentru fetiță și instanța a dispus încasarea de la condamnat a 50 000 de lei.

Mama Alinei așa și nu a ajuns la finalul acestui proces. Ea s-a stins din viață la nici 30 de ani împliniți. Alina și fratele său locuiesc acum într-o casă de copii de tip familie. În această casă primitoare, copiii au învățat ce înseamnă o familie adevărată, care îți este alături la bine și la rău, o familie pe care te poți baza oricând.

Amintiri trăite în coșmaruri

Victimă – Petruț, 10 ani
Abuzatori – 2 colegi
Forme de abuz - sexual
Pedeapsă – Amendă în valoare
de 3000 lei fiecare
și prejudiciu moral – 10 mii lei

©UNICEF Moldova

Istoria lui Petruț

Petruț este unul dintre miile de copii orfani sociali cu părinți în viață. Tatăl său l-a abandonat când era de-o șchioapă, iar când a împlinit cinci ani, băiatul a rămas și fără mamă. Femeia a plecat să muncească în Turcia și a uitat de copil, lăsându-l în grija bunicii. Mama este acum pentru el o noțiune abstractă, care se materializează în câteva cuvinte spuse rapid la telefon și în coletele venite din străinătate. A crescut retras și timid – o țință perfectă pentru câțiva copii mai mari puși pe rele.

Avea 10 ani când doi colegi l-au ademenit într-o clădire abandonată, spunându-i că vor să-i arate ceva interesant. Credul și naiv din fire, Petruț i-a urmat orbește. Cele întâmplare în minutele următoare i-au stârnit frică și repulsie încă mult timp, fiind violat în formă perversă de cei doi colegi. l-a fost rușine, s-a simțit neputincios și furios, nu putea dormi noaptea, își descărca mânia

pe animalele din curte, lovindu-le fără milă. Tresărea în somn, nu mai comunica cu nimeni și era mai mult absent cu gândul. Apoi violatorii și-au bătut joc de el ori de câte ori au avut ocazia. Culmea e că au povestit și altor copii din școală despre „isprava” lor, astfel încât Petruț n-a mai avut zile bune. A trecut mult timp până și-a luat inima în dinți și i-a povestit cele întâmplare unui profesor. Acesta a discutat imediat cu rudele băiatului și, împreună, au alertat poliția.

Intervenția „Amicul”

Cazul lui a ajuns în sinteza criminogenă a Ministerului Afacerilor Interne, fiind preluat de toată mass-media. Noi am aflat despre cazul lui Petruț din ziare și ne-am implicat imediat. Psihologul centrului l-a ajutat să depășească trauma enormă pe care o suferise: pe de o parte, el era foarte afectat de despărțirea de mama sa, iar, pe de altă parte – suferea enorm de pe urma abuzului grav la care a fost supus.

La intervenția specialiștilor, o mătușă a băiatului a luat copilul la întreținere și a acceptat să instituie tutela asupra lui. Deoarece nu exista acordul scris din partea mamei, autoritățile tutelare de nivelul 1 și 2 au refuzat ca Petruț să meargă în familia mătușii, insistând că el trebuie plasat într-un internat. După mai multe discuții și solicitări, funcționarii responsabili au fost de acord asupra faptului că contrazicerile și lacunele din legislație nu trebuie să afecteze soarta unui om, mai ales viața unui copil. Petruț a reușit să rămână în familia rudelor sale și să se bucure de sprijinul acestora.

Copilul a beneficiat de asistență psihologică și suport juridic pe parcursul urmăririi penale și examinării cazului în instanța de judecată, fiind pregătit pentru participarea la procedurile legale.

Psihologul a fost prezent la realizarea audierii în cadrul procesului de judecată și l-a susținut emoțional pe băiat. Acest suport a fost deosebit de necesar și important, ținând cont de faptul că după ce s-au adresat la poliție, Petruț și rudele sale au fost amenințați de mai multe ori cu răfuială de către unul dintre abuzatori și tatăl acestuia.

Psihologul l-a însoțit pe băiat și la expertiza psihologico-psihiatrică, acordându-i suportul necesar și înainte, și după această procedură. La expertiză s-a simțit din nou victimă, fiind nevoit să povestească lucruri pe care ar fi dorit să le uite ca pe un coșmar, făcând față acestor emoții datorită mai multor ședințe de pregătire psihologică.

Pedeapsă

Rezultatele expertizei și mărturiile depuse de colegii de școală au demonstrat vinovăția abuzatorilor. Prin hotărârea primei instanțe care a fost menținută de Curtea de Apel, abuzatorii care aveau vârsta de răspundere penală au fost pedepsiți cu amendă în valoare de trei mii lei fiecare și repararea prejudiciului moral în valoare de 10 mii lei.

Pregătirea copilului pentru participarea în cadrul procedurilor legale reprezintă informarea copilului despre acțiunile și procedurile în care va fi implicat în procesele de judecată, ceea ce contribuie și la pregătirea lui psihologică pentru confruntarea situației de examinare în instanță.

Violată și ... neglijată de sistem

Victimă – Elena, 14 ani

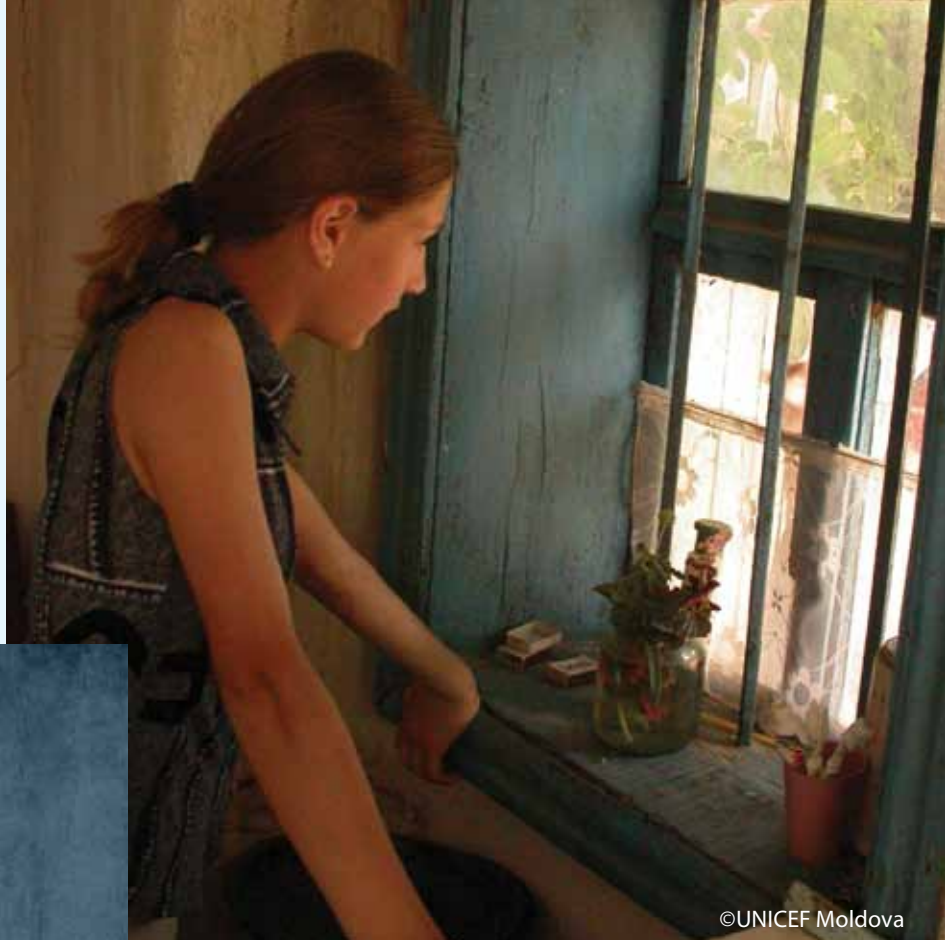
Abuzatori – 5 bărbați

Forme de abuz - sexual

Pedeapsă – 5 ani închisoare

și prejudiciul moral

în valoare de 30 mii lei

©UNICEF Moldova

Istoria Elenei

Pentru un copil rămas fără părinți, indiferența societății poate fi fatală. Este și cazul Elenei, o adolescentă de 14 ani, care a ajuns să fie violată de cinci bărbați maturi. Orfană de ambii părinți, fata locuia împreună cu fratele său mai mare. Din cauza sărăciei cei doi copii abandonaseră școala încă din clasele primare. Trăiau mai mult din mila oamenilor și din puținii bani pe care-i primeau de la stat. Casa bătrânească în care se adăposteau stătea să cadă peste ei, de veche ce era. Deși cei doi frați erau încă minori, profesorii, polițistul din localitate și asistentul social nu le-au trecut vreo dată pragul. Doar după ce a avut loc monstruosul act de violență sexuală, autoritățile din sat au observat mizeria în care trăiau copiii și au conștientizat pericolul la care erau expuși.

În seara când s-a întâmplat tragedia, Elena era singură acasă. S-a speriat de moarte când i-a văzut pe cei cinci inși beți criță. Bărbații, care tocmai săvârșiseră un furt, aveau de gând să se mai "distreze". Au ales victima deloc întâmplător, știind că nimeni și nimic nu le va sta în cale. Amenințând-o cu un cuțit, au impus-o să bea alcool, după care au violat-o de mai multe ori. Când credea că nu mai are scăpare, unul dintre abuzatori, trezit, probabil, din aburii beției, a lăsat-o să plece, spunându-i să nu sufle nimănui o vorbă. Totuși, fata a avut curaj să-i povestească fratelui cele întâmplate. Deși au depus o cerere la poliție, examinarea cazului se tergiversa.

Intervenția „Amicul”

Istoria Elenei a ajuns în atenția noastră la sesizarea asistentului social comunitar. Deoarece rudele nu au acceptat să instituie curatela asupra fetei, Elenei i-a fost asigurat spațiu protector la un centru de plasament din Chișinău. La scurt timp ea a fost înscrisă la școală, unde a început să recupereze, puțin câte puțin, golul enorm pe care-l avea în educație. Fratele său a rămas acasă, refuzând categoric să meargă la centrul de plasament. El continuă să locuiască de unul singur, fiind tutelat de o rudă. Între timp, dosarul penal asupra cazului de viol în grup s-a împotmolit.

Bărbații nu și-au recunoscut vina și procuratura rațională a emis o ordonanță de neîncepere a urmăririi penale.

Ca rezultat al sesizării adresate Procuraturii Generale, urmărirea penală a fost redeschisă. Cu toate că dosarul a fost pus din nou pe rol, urmărirea penală se desfășura cu grave încălcări de procedură. În primul rând, au început să dispară materialele probatorii. Speriați de ce li se poate întâmpla, violatorii au încercat să mușamalizeze cazul, oferindu-i bani fratelui Elenei. Unul dintre ei pretindea chiar că vrea s-o ia pe Elena de nevastă, ca să o scape de rușine. În aceste condiții, ca să ne asigurăm că dosarul va ajunge în instanță, am angajat un avocat specializat în dosarele de abuz sexual asupra copiilor.

Pe lângă asistență din partea avocatului și suport în cadrul procedurilor legale (pregătirea și participarea la audierea legală), copilul a beneficiat de un program de reabilitare psihologică pentru a minimaliza consecințele traumei suportate. Psihologul a fost alături de Elena pe toată durata

procesului, încurajând-o și ajutând-o să facă față unor încercări deloc ușoare. Psihologul de la Centrul „Amicul” a însoțit-o pe Elena și la proces. Din lipsa camerelor de audiere a copiilor în judecătoriile din centrele raionale, avocatul, bazându-se pe interesul superior al copilului, a insistat să fie excluși din sala de judecată presupușii vinovați în timp ce adolescența depunea mărturie. În așa mod, copilului i-a fost asigurată protecția necesară pentru a nu fi revictimizată, fiind nevoită să povestească ceea ce i s-a întâmplat în prezența abuzatorilor.

Depozițiile Elenei, probele existente și rezultatele expertizei medico-legale au făcut posibilă condamnarea celor cinci abuzatori. Un rol semnificativ în stabilirea pedepsei pentru violatori l-a avut raportul de evaluare psihologică a copilului pe care specialiștii de la „AMICUL” l-au prezentat organului de urmărire penală. În acest document au fost expuse consecințele pe care l-a avut abuzul suportat asupra adolescenței.

Pedeapsă

În prima instanță, abuzatorii au fost condamnați la 5 ani privațiune de libertate și repararea prejudiciului moral în valoare de 30 mii lei, sumă pe care trebuie s-o achite copilului în mod solidar. Avocații lor au atacat decizia la Curtea de Apel, însă instanța a menținut verdictul în vigoare și violatorii au ajuns după gratii.

Elena și-a luat viața de la capăt. Ea trăiește la un centru de plasament și merge zilnic la școală. Deși este mai complicat, ea vrea să învețe și este ajutată atât de profesori, cât și de colegii de clasă.

Copilărie oarbă

Victimă – Victor, 10 ani

Abuzator – Rudă apropiată

Forme de abuz – fizic, sexual

Pedeapsă – 12 ani închisoare

©UNICEF Moldova

Istoria lui Victor

Primii ani din copilăria lui Victor, un băiat în vârstă de 10 ani, par desprinși dintr-un film cu o mulțime de personaje negative. Băiatul, deși era foarte atașat de mama sa, a avut de îndurat o totală neglijență din partea ei, întrucât de la o vreme principala ei preocupare era alcoolul. El era lăsat frecvent fără îngrijire, chiar dacă avea probleme de vâz. Concubinul mamei sale, și el mare iubitor de alcool, își descărca mânia pe ambii, însă cel mai des – pe Victor. În una din altercații, băiatul, încercând să-și apere mama, a fost lovit cu piciorul în cap și, treptat, și-a pierdut complet vederea. Nenorocirile nu s-au încheiat aici. Pentru că era deseori lăsat fără supraveghere, copilul a devenit victima abuzurilor sexuale din partea uneia dintre rude. Un văr al lui Victor, care avea 20 de ani, a câștigat încrederea copilului prin faptul că-l vizita des și, uneori, îl plimba cu bicicleta. Acesta l-a abuzat de mai multe ori, iar Victor nu știa cui să se adreseze după ajutor.

Intervenția “AMICUL”

Cazul acestui copil ne-a fost referit de Secția raională de asistență socială și protecție a familiei, care avea la evidență familia dată. Angajații secției solicitaseră de mai multe ori primarului să intervină pentru a proteja copilul, însă nu a fost luată nicio măsură. Băiatul a fost scos forțat din familie de către autoritatea tutelară de nivelul II, care a inițiat, conform legislației, un proces de decădere a mamei din drepturile părintești. Victor a fost internat în spitalul raional, unde s-a constatat că fusese infectat cu o boală sexual transmisibilă. Astfel s-a descoperit abuzul sexual la care a fost supus copilul. Diagnosticul a făcut, ulterior, parte din baza probatorie a procurorilor care au deschis un dosar penal în legătură cu faptul abuzului sexual depistat. După

externare, în urma unui demers depus de autoritățile racionale la Direcția Municipală pentru Protecția Drepturilor Copilului Chișinău, băiatul a fost plasat într-un centru de tip familial, aflat în gestiune municipală.

În cadrul Centrului „Amicul” funcționează camera specializată de audiere a copiilor victime/martori ai abuzului. Camera prietenoasă copiilor este dotată cu sistem de televiziune cu circuit închis care permite înregistrarea video într-o cameră alăturată.

În ambele procese judiciare - cel penal și cel de decădere a mamei din drepturile părintești - copilul a primit asistență din partea echipei noastre. Băiatul a fost audiat în condiții prietenoase, fiind susținut emoțional de un psiholog special pregătit. Pentru audierea copilului în cadrul procesului de urmărire penală a fost pusă la dispoziția procurorului camera de audiere prietenoasă copilului din incinta Centrului „AMICUL”.

Însă, procurorul a refuzat înregistrarea video a discuției și a continuat să o recunoască pe mamă drept reprezentant legal al copilului, deși ea se afla în proces de decădere din drepturile părintești. Dezamăgirea specialiștilor a fost și mai mare când au aflat că procurorul a acceptat împăcarea părților, adică a mamei băiatului și abuzatorului. Pe acest temei a fost încetată urmărirea penală.

Doar după ce am depus o plângere la Procuratura Generală, cauza a fost redeschisă. Între timp, mama a fost lipsită de drepturile părintești, iar, în continuare, băiatul l-a avut ca reprezentant legal în instanță pe managerul centrului de plasament. Victor a beneficiat la centru de un program de reabilitare psihologică. Specialiștii spun că băiatul era dezvoltat intelectual - pe lângă faptul că avea cunoștințele necesare unui elev de vârsta lui, știa multe poezii, era curios și sociabil, caracteristici mai puțin specifice pentru copiii abuzați. Psihologii susțin că acest fapt se datorează mamei sale, care fiind profesoară de meserie s-a implicat în educația copilului până în momentul

în care a început să degradeze. Victor, fiind atașat de mamă, a păstrat mult timp o speranță că ea își va schimba atitudinea, a fost mereu atent să n-o vorbească de rău, oferindu-i, astfel, o șansă de a reveni la rolul de părinte.

Pentru că a observat atitudinea copilului față de mama sa, psihologul a accentuat faptul că băiatul trebuie ferit de experiența negativă de a-și blama mama în public la ședința de judecată. Astfel, copilul a fost audiat într-o cameră separată din cadrul judecătoriei. La audierea copilului au participat doar judecătorul și psihologul, iar copilul a vorbit liber despre situațiile traumatizante prin care a trecut. Ulterior, când în aceeași judecătorie a fost deschisă o sală special amenajată pentru audierea copiilor, judecătorul a menționat că anume acest caz, care l-a șocat prin dramatismul lui, l-a făcut să insiste asupra urgenței deschiderii unei asemenea camere.

În prezent, Victor se află în centrul de plasament și frecventează o școală pentru copii cu deficiențe de vâz. Mama sa nu-l mai vizitează și nici nu se interesează de soarta lui. Psihologul spune că băiatul, după 2 ani de consiliere specializată, a depășit deja consecințele abuzului și a început să accepte ideea că poate avea o altă familie. Victor rămâne a fi un copil cu necesități speciale și are nevoie de asistență psihologică permanentă specifică handicapului. El are nevoie, cu adevărat, de un cămin. Asistența psihologică nu-i poate compensa lipsa afecțiunii unor persoane reale din viața cărora să facă parte. Ori de câte ori este vorba despre înfierea unui copil el manifestă un interes deosebit și are mari emoții.

Pedeapsă

După ce a decăzut-o din drepturi pe mama lui Victor, instanța raională a pronunțat și verdictul în dosarul penal privind abuzul sexual. Astfel, abuzatorul a fost condamnat la 12 ani de închisoare. În prezent, dosarul se află în examinare la Curtea de Apel Chișinău.

Ce este Centrul “AMICUL”?

Centrul de Asistență Psiho-Socială a Copilului și Familiei “AMICUL” este un serviciu creat de Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii, care activează în baza memorandumului de colaborare cu Direcția Municipală pentru Protecția Drepturilor Copilului.

Ce servicii oferă “AMICUL”?

În cadrul Centrului „Amicul”, copiii victime ale abuzului și membrii familiilor acestora beneficiază de asistență directă și multidisciplinară formată din:

Suport psihologic

Asistență socială

Consultanță juridică

Însoțire în cadrul procedurilor legale:

- *pregătirea psihologică a copilului pentru participarea la procedurile legale;*
- *participarea psihologului la audierea legală;*
- *elaborarea rapoartelor psihologice;*
- *asistență avocat.*

În cadrul centrului „Amicul” funcționează camera specializată de audiere a copiilor victime/martori ai abuzului, care este dotată cu sistem de televiziune cu circuit închis.

Cine sunt beneficiarii Centrului “AMICUL”?

Beneficiarii Centrului „Amicul” sunt copiii-victime până la 18 ani și familiile acestora, inclusiv copiii din categoria de risc. Termenul de acordare a serviciilor pentru beneficiar este nelimitat, până la rezolvarea definitivă a situației, adică până la momentul când securitatea copilului nu mai este amenințată, iar familia are capacități suficiente pentru a asigura protecția copilului.

Cum se examinează un caz la Centrul “AMICUL”?

Recepționarea cazului

Toate sesizările parvenite la “AMICUL” sunt înregistrate pentru a fi, ulterior, verificate în maximum trei zile, iar în cazuri de urgență - timp de 24 de ore. Sesizările sunt făcute de persoane fizice (membrii ai familiei, vecini), autorități publice locale, instituții de învățământ, instituții medicale, poliție, ONG-uri. De asemenea, ajutor poate solicita chiar copilul a cărui securitate, stare fizică și psihologică sunt periclitate.

Evaluarea inițială

Fiecare sesizare este verificată pentru a confirma/infirma situația raportată. În acest scop, sunt realizate un șir de acțiuni: întâlniri cu presupusa victimă, părinți, martori; consultarea bazei de date a autorității tutelare etc. În cazul confirmării de abuz și/sau trafic, specialistul centrului realizează un interviu de protecție cu copilul, care permite stabilirea gradului de securitate a copilului; ulterior, se acționează, prioritar, în scopul asigurării protecției imediate a copilului.

Evaluarea complexă

Dacă evaluarea inițială a confirmat situația de abuz se anunță în scris despre acest fapt autoritățile tutelare și reprezentantul legal al copilului despre scopul intervenției și pachetul de servicii oferite de „Amicul”. Ulterior, împreună cu autoritățile este efectuată ancheta psihosocială, sunt identificate cauzele care au provocat abuzul, factorii de risc existenți și măsurile imediate și pe termen lung ce pot fi adoptate în cadrul planului de intervenție.

Planificarea intervenției

În baza evaluării complexe care se efectuează în maximum 10 zile, echipa multidisciplinară de la „Amicul” elaborează un plan individual, multidisciplinar de intervenție. Planul de intervenție include obiective imediate și pe o durată mai îndelungată.

Intervenția

Intervenția se realizează în baza planului elaborat cu implicarea actorilor din sistemul de referire a cazurilor de abuz asupra copiilor: autorități tutelare, comisariate de poliție, instituții medico-sanitare, instituții de învățământ, servicii sociale.

Evaluarea finală

Evaluarea finală se face prin concordarea așteptărilor (incluse în obiective) și a rezultatelor intervenției. Se monitorizează siguranța copilului, reducerea riscurilor de abuz, participarea beneficiarilor, atingerea obiectivelor intermediare și finale. Evaluarea rezultatelor nu înseamnă întotdeauna sfârșitul intervenției, ci doar o etapă pentru o posibilă replanificare a activității pe caz, mai ales dacă problema nu a fost definitiv soluționată.

Închiderea și supravegherea cazului

Închiderea dosarului este o urmare a schimbării pozitive care s-a produs în viața copilului și a familiei acestuia. În momentul când echipa multidisciplinară a Centrului „Amicul” constată, în baza evaluării finale, că situația psi-

hosocială a copilului este bună, că acest copil a fost reabilitat, iar abuzul a fost prevenit sau depășit, atunci împreună cu autoritatea tutelară se decide dacă dosarul copilului este închis. Ulterior, pe parcursul a 3-12 luni cazul este monitorizat (convorbiri telefonice, vizite la domiciliu etc).

Indici

În perioada 2006-2011 în cadrul Centrului „Amicul” au fost asistate 200 cazuri de abuz sexual al copiilor, cazurile înregistrate fiind în creștere an de an - de la 10 cazuri în 2006 la 77 în 2011.

Cei mai mulți sunt copii cu vârsta între 11-15 ani, aceștia constituind 45 % din numărul total al copiilor asistați; 19 % sunt copii cu vârsta cuprinsă între 8 -10 ani; 16 % - adolescenți între 16-18 ani. Atenționăm asupra faptului că 20 % sunt copii cu vârsta până la 7 ani, dintre care 5 % sunt copii între 0 și 3 ani.

Cota de 30 % a băieților spulberă mitul precum că abuzul sexual al băieților nu este o problemă în Republica Moldova.

Abuzatorii copiilor au fost: 36 % - cetățeni din comunitate cunoscuți copiilor (vecini, prieteni de familie, consăteni); 20 % - copii, în mare parte adolescenți; 17 % – tați biologici; 11 % - concubini ai părinților și rude ale copiilor; în doar 5 % - cetățeni necunoscuți.

RAPORTAȚI!

Dacă bănuiți că un copil este victima unui abuz,
sunați **022 75 88 05** sau scrieți un e-mail
ajutauncopil@cnpac.org.md